GAZETA KRAKOWSKA

Nro 34

z KRAKOWA dnia 29 KWIETNIA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z *Warszawy d. 20 Kwietnia.*

Kurs Listow Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez 1go Kuponu białych.

Przedaiący żądaią	. zł.	— gr. —
Kupuiący ofiaruią	— 79	— 22½

Istotnie nie przedano.
W Warszawie dnia 19 Kwietnia 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z *Petersburga d. 25 Marca D. K.*

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Z powodu zgonu N. Cesarzowey Brazyliyskiey, Dwór nasz włożył wczoray żałobę na 3 tygodnie.

N. Cesarz Jmć raczył wydać następuiący reskrypt do Nayprzewielebnieyszego Narsesa, Arcybiskupa Metropolity Ormiańskiego w Georgii, polecaiąc mu, aby oświadczył Ormianom Naywyższe zadowolenie za prawe ich postępowanie w czasie napadu Persów.

" Zgwałcenie pokoiu przez Persów, i niespodziewane ich wtargnienie do naszych prowincyy, podało Ormianom mieszkaiącym w Georgii sposobność okazania przychylności i szczerey wdzięczności, które ich przywięzuią do Naszey osoby. Dowiedli w tem zdarzeniu, iż umieli cenić dobroczynną względem nich troskliwość Rządu, iż poznali, ile stan ich był lepszy od stanu ich współwyznawców, znayduiących się w innych okolicach. Polecamy wam oświadczyć zupełne Nasze zadowolenie wszystkim Ormianom, którzy zostaią pod duchownym waszym zarządem, i zapewnia ich Naszem Cesarskiem imieniem, iż ciągle będą przedmiotem szczególney Naszey troskliwości. — Dopóki naród wasz, który znalazł bezpieczny przytułek pod tarczą rządu Rossyyskiego, zachowa dla Nas tę niezachwianą wierność, My uważać będziemy za powinność zaymować się stale iego szczęściem i spokoynością. Przypisuiąc zaś chwalebne postępowanie Ormianów decyzyi waszey wpływowi pasterskich waszych zachęceń, oświadczamy wam osobiście Naszę wdzięczność, i zapewniamy Cesarską Naszę życzliwość. „

(podpisano) MIKOŁAY.

Cesarska Akademiia umieiętności w Petersburgu otrzymała w darze od N. Monarchy wizerunek Cesarzowey Katarzyny I.

Pomiędzy środkami, przedsiębranemi przez Rząd, ku rozprzestrzenieniu w Państwie rękodzieł pożytecznych, postanowiono zawiązać w Moskwie, iako w punkcie środkowym przemysłu Rossyyskiego, Towarzystwo, pod nazwiskiem: Cesarskiego Towarzystwa zachęcenia przemysłu rękodzielniczego, któreby miało na celu usposabiać ludzi na zarządzaiących fabrykami i maystrów, uwiadomiać fabrykantów o odkryciach w tey gałęzi, podawać środki do polepszenia rękodzieł i rzemiosł, a nakoniec zachęcać fabrykantów publiczną wystawą ich robót, i nagradzaniem odznaczaiących się, szczególnemi medalami.

Proiekt w tey mierze przez Ministra Skarbu podany, roztrząsany był przez Komitet PP. Ministrów, który na posiedzeniu swoiem dnia 11 Lutego r. b., zgadzaiąc się we wszystkiem na wniosek Ministra Skarbu, postanowił go potwierdzić, z tem iednak, iżby po przyłączeniu Akademii praktyczno-handlowey do Instytutu technologicznego, i po założeniu Szkoły sztuk i rzemiosł, obręb uczenia w tych zakładach, ograniczał się temi tylko naukami, iakie są nieodzownie potrzebne do tego stanu, do którego wychowywani tam uczniowie powinni bydź przysposobieni; na co też wyiednanem będzie Naywyższe zezwolenie.

Na posiedzeniu dnia 22 Lutego doniesiono Komitetowi, iż na to otrzymano własnoręczny Jego Cesarskiey Mości rozkaz: "Bardzo się zgadzam; pragnę, ażeby był ułożony proiekt i Mnie przedstawiony."

(z Ruskiego Inwalida.)

Oblężenie twierdzy Szuszy przez Persów zaraz po wtargnieniu w granice Rossyi woyska Abbasa Mirzy, i dzielna iey obrona, należy do nayznakomitszych działań woiennych, w ciągu teraźnieyszey woyny, a przeto sądziemy za rzecz słuszną, donieść o wypadkach pod szańcami tey twierdzy zaszłych.

Twierdza Szusza położona iest w prowincyi Karabachskiey, po drodze z Tyflis do rzeki Araxu, o 90 wiorst od mostu Chudoperyńskiego, przez który przeszła większa część woysk Perskich, w czasie wtargnienia w nasze granice.

Chęć zapewnienia sobie kommunikacyi tudzież obawa, ażeby nie zostawić tey twierdzy z tyłu woyska, pobudziły Persów do użycia wszystkich swoich usiłowań, ku iey dobyciu.

Twierdza Szusza, znaydowała się w tenczas w naylichszym do obrony stanie. Dowódca 42 pułku strzelców, Pułkownik Reut, wszedłszy do niey z 5 rotami 42go pułku strzelców, 3ma rotami artylleryi, i z częścią kozaków pułku Dońskiego Mołczanowa (około 250), niezwłocznie zaiął się naprawą szańców i uzbroieniem twierdzy. Roboty te odbywały się pod nieprzyiacielskim ogniem z dział i ręczney broni.

Dnia 25 Lipca, woyska Perskie rozłożyły się obozem na wysokości Hawa-Chann. Abbas-Mirza, przewodniczący osobiście woysku, wezwał twierdzę do poddania się, lecz otrzymał przeciwną odpowiedź. Dnia 30go Lipca, 3 bataliiony Sarbazów, z częścią jazdy, zbliżyły się do szańców ze strony północney; gdy tymczasem dwie mocne kolumny woysk Perskich, z artylleryią podchodziły ze strony wschodniey. Skuteczne działanie artylleryi z twierdzy, i waleczność naszych strzelców, nie dozwoliły nieprzyiacielowi dokonać zamierzonego szturmu. Woyska Perskie cofnęły się ze stratą za górę przeciwległą w północney stronie twierdzy.

Dnia 1 Sierpnia dowódca Perski przysłał do twierdzy przeięta duplikatę rozkazu dowódcy oddzielnego korpusu Kaukazkiego,

w którym zostawiono do woli Pułkownikowi Reutowi opuścić na czas nieiaki Karabachę; przy tem zdarzeniu Abbas-Mirza powtórnie proponował mu poddać twierdzę, pod naydogodnieyszemi dla osady warunkami. Pułkownik Reut, chociaż cierpiał niedostatek żywności, i nie miał nadziei otrzymania prędkiey pomocy, przedsięwziął atoli korzystać z tey okoliczności, dla zrobienia tylko zwłoki, i z tey właśnie przyczyny odpowiedział, że gotów zadosyć uczynić propozycyi Abbasa-Mirzy, ieśli tylko otrzyma od swoiey zwierzchności potwierdzenie przysłanego mu rozkazu.

Abbas-Mirza, po nieiakiem ociąganiu się, przystał na to, ażeby Pułkownik Reut posłał do miasta Tyflis, dla otrzymania rozkazu od wyższego naczelnictwa, względem poddania twierdzy, a tym czasem zawarto zawieszenie broni na dni 10, licząc od dnia 11 Sierpnia.

W tym przeciągu czasu, osada zaymowała się uzupełnieniem warowni, zbieraniem w wielkiey ilości kul i bomb Perskich około twierdzy, robieniem naboiów, opatrywaniem w proch sprzyiaiących mieszkańców z Ormianów, a nawet chociaż z trudnością udało się zemleć cokolwiek zboża.

Pułkownik Reut wysłał Majora Klukija do Tyflis, dla tego iedynie, ażeby donieść swoiey zwierzchności, iż zamierza bronić się do ostatka. Tym czasem, po upływie terminu, znowu wszedł w układy z Persami, które pod różnemi warunkami trwały do d. 30 Sierpnia.

Nieprzyiaciel chcąc opanować wąwóz prawie niedostępny w którym znaydowały się Ormiańskie młyny, iedyne dla osady, a tem samem pragnąc pozbawić oblężonych wszelkich środków do dalszey obrony, wyprawiał w tym celu kilka bataliionów Sarbazów i innych woysk, z 6ścio działami. Nie powiodło się to przedsięwzięcie. Strzelcy Rossyyscy i uzbroieni Ormianie, przynaglili Persów do odstąpienia ze znaczną stratą.

Poczem Abbas-Mirza nowemi obietnicami i propozycyiami, od pierwszych ieszcze dogodnieyszemi, starał się zniewolić Pułkownika Reuta do poddania twierdzy, przyrzekaiąc oblężonym dozwolenie połączenia się z woyskami Rossyyskiemi, a dla lepszego zapewnienia o świętości swoiego słowa, rozkazał wykonać przysięgę, wszystkim znayduiącym się przy nim, celnieyszym osobom i duchowieństwu. Pułkownik Reut trwał niezachwiany w swoim zamiarze, i odpowiedział, że obrońcy twierdzy Szuszy, święcie postanowili umrzeć na wałach przez siebie bronionych.

Odtąd osada twierdzy Szuszy i uzbroieni Ormianie, oczekiwali stanowczego uderzenia. Lecz Persowie, dowiedziawszy się o zbliżaniu oddziału pod wodzą Jenerała Adjutanta Paszkiewicza, i o niepomyślnem spotkaniu się ich woysk z przednią strażą Jenerałą Majora Xcia Madatowa pod Szamchorą, postanowili po 47dniowem, bezskutecznem oblężeniu twierdzy Szuszy, zwinąć swóy obóz dnia 5 (17) Września i pociągnąć z główną siłą ku Elizabetpolowi. Zupełna porażka woysk Abbasa-Mirzy pod tem miastem, w dniu 13 (25) Wrzenia, roztrzygnęła nareszcie los twierdzy Szuszy.

Od samego początku oblężenia, wyiąwszy dni 10 zawieszenia broni, codziennie silny dawał ogień z bateryy swoich nieprzyiaciel; od strony północney uczyniono dwa przykopy, lecz oba na próżno. Nieprzyiaciel kilkokrotnie zbliżał się do szańców, lecz zawsze był odpierany walecznością woysk naszych, i skutecznem działaniem artylleryi. Straty iego dokładnie oznaczyć nie można,

)2(

wszakże ta musi bydź znaczną. Z naszey strony, nie więcey iak 45 ludzi, ubyło z szeregów.

Z Rygi d. 11 Marca D. K.

N. Cesarzowa Alexandra raczyła przysłać 1000 rubli dla Towarzystwa dobroczynności damskiego, w tuteyszem mieście.

Dziś przybył tu pierwszy okręt Angielski, pod dowództwem Kapitana Hutson, z węglem kopalnym, a dnia 28go Lutego wyszedł ztąd pod żagle pierwszy okręt, pod dowództwem Kapitana Dżon Bitona, do Hull, z owsem, lnem, i t. d.

Z Paryża d. 14 Kwietnia.

W Wielki Czwartek odbyła się w Tuilleries uroczystość obmywania nóg. Obchód przypadaiącey w tym dniu rocznicy wiazdu Króla do Paryża odłożony został do Wielkanocnego Poniedziałku.

Mówią tu, że akademiia de Jeux-floraux w Tuluzie przyzna dnia 3 Maia nagrody za dwie ody, które maią za przedmiot Napoleona; iedna ma tytuł: Nieszczęście w Moskwie, a druga: Chwała.

Do 3go b. m. Jenerałowie Silveira i Chayes nie przybyli ieszcze na granice Francyi; Gazety miasta Bordeaux donoszą nawet, iż na nowo wtargnąć mieli do Traz-os-Montes, dla uderzenia ztamtąd na Alemtejo.

Sekretarz dotychczasowego poselstwa Hiszpańskiego, P. Cordowa, odiechał w ostatni poniedziałek do Madrytu, a Poseł, Xżę Villahermosa w tych dniach odiedzie.

Lordowa Cochrane przybyła do Bordeaux.

Fregata Guerrier, należąca do Baszy Egipskiego odpłynęła dnia 3 Kwietnia z Marselii, gdzie była zbudowaną, do Tulonu. Udał się tamże Margr. Livron. W Marselii buduią ieszcze iednę fregatę na 60 i korwet na 22 dział.

P. Lieven, syn Posła Rossyyskiego w Londynie, przybył tu przed kilku dniami iako nadzwyczayny goniec, a onegdy odiechał na powrót do Londynu.

Vicehrabia Sosthenes de la Rochefoucault, dyrektor pięknych kunsztów, nie zezwolił na przygotowane przez Związek wystawienie teatralne na korzyść Greków.

Xiądz Pradt nie przyiąć miał znaczney summy pieniędzy, którą mu Boliwar przysłał i ofiarowaney dostoyności Patryarchy Kolumbiyskiego.

W Salins chciał piekarz łupę drzewa wrzucić do pieca; ale że była zagruba rozłupał ią i znalazł w niey tyle prochu w szmatę zawinionego, iż można było cały dom wysadzić nim na powietrze. Policyia śledzi sprawcę tego niegodziwego czynu.

Na wyszukanie nieszczęśliwych towarzyszów żeglarza około świata Lapeyrouse przedsiębrane są wszelkie środki. Z Pondichery donoszą pod dniem 20 Listopada r. z. iż z rozkazu Vicehrabi Bassaym de Richemont, jeneralnego gubernatora posiadłości Francuzkich w Indyiach, odpłynie ztamtąd niebawnie okręt na morze Południowe. Odbędzie także na nim podróż Botanik Bellanger. Rzeczony okręt oczekiwany iest na powrót w Czerwcu r. b. na wyspie Bourbon. Maytek Pruski na wyspie Tucopią, którego zeznania utwierdziły domysł, że okręt Lapeyrousa rozbił się w tey okolicy, iest rodem z Szczecina, nazywa się Marcin Buchert i liczy 49 lat. Sprzykrzywszy on sobie dzikie życie, które 14 lat prowadził, udał się na okręt Angielski St. Patrik, i zdaie się teraz znaydować w wschodnich Indyiach.

Z Madrytu d. 3 Kwietnia.

Dnia 31 z. m. odbył Król w Leganes przegląd znayduiących się tam prowincyionalnych strzelców.

Kapituła Walencyi prosiła w adressie Króla, aby udał się tam tego lata na kąpiele morskie, że ona zastąpi koszta podróży.

Wszyscy mówią tu o woynie; rozumni ludzie tak w pałacu iako i w mieście poczytuią ią zanieodzowną, chociaż w tey chwili nie nastąpi. Na końcu Marca posłano ztąd 400 centnarów prochu do Sewili, Kadyxu, Estramadury i Kastylii, i odlanych tu ma bydź w ciągu bieżącego miesiąca 6 mill. kul.

Woysko obserwacyyne nad Tagiem obchodziło dnia 19 Marca na równinie Alcoba uroczyście rocznicę urodzin Krola. 2ga i 3cia brygada odbyły obroty, poczem nastąpiła uczta dla całego woyska. Jenerał naczelny wniosłszy zdrowie Króla i iego rodziny, rzekł: "oby wierność i męztwo woyska nad Tagiem ziednało naszemu Monarsze nową chwałę!„ 1wsza brygada (pod Rodilem) obchodziła tę uroczystość w Caceres.

Zaburzenia w Katalonii obchodzą bardzo nasz Rząd. Jenerałowi kapitanowi posłany został rozkaz, aby nieco woyska z osady Saragoskiey posłał do Tortosy. Margr. Campo Sagrado, jenerał kapitan Katalonii, posłał tam niedawno 3ch sędziów, aby iak nayspieszniey wybadali osadzonych w tamecznych więzieniach spiskowych. Większa ich część składa się z woyskowych. Zdaie się, iż rzeczy nie stoią lepiey w wyższey, iak w niższey Katalonii. Zapewniaią, iż Francuzi wzmocnili iednym batalionem osadę w Urgel. Rozchodzi się także wieść, że wykrzyk: niech żyie Karol Vty! słyszeć się dał w różnych mieyscach Arragonii, równie iak w Walencyi i Grenadzie. Mowią, iż odebrane buntownikom Portugalskim konie nie są Rządowi Portugalskiemu zwrócone, ale pomiędzy konne pułki Hiszpańskie podzielone pod pozorem, iż pochodzą z Andaluzyi. Gdy Jenerał Longa z czynionych mu obwinień uwolniony został, ma zatem, iak mówią, otrzymać naczelne dowództwo w Walencyi i Murcyi. Nakoniec zapewniaią, że znany dowódca zbroyney kupy Chaleco, który w woynie o przywrócenie tronu Francuzom oddał zamek de la Penas de San Pedro, a przecież z rozkazu Rządu Hiszpańskiego był uwięziony, iest teraz na szubienicę skazany.

Gazeta Kadyxka zawiera obwieszczenie Ministra woiennego, iż nakazane wybranie 25,000 rekrutów ma bydź w przeciągu dwóch miesięcy uskutecznione. Gazety iednak nasze nic o tem nie wzmiankuią.

W Murcyi tak wielka panuie nędza, iż Rząd musi zapomagać mieszkańców; lecz zaraz przy pierwszem rozdawaniu tey zapomogi o mało miasto na niebezpieczeństwo narażone nie zostało. Zebrało się do 5000 ubogich i zobaczywszy się w tak znaczney liczbie zaczęli zuchwało postępować, i woyska musiały przywrócić spokoyność.

List z Tarifa (pod Gibraltarem) pod dniem 5 Marca zawiera: "Okolica ta, niegdy dla znacznego handlu naylepiey się maiąca w Hiszpanii, upadła teraz zupełnie. Dawniey zarabiał rzemieślnik codziennie 5 do 6 pesetas (Złp. 9) a teraz ledwie zarobi na kawałek suchego chleba. Żebraków znayduie się takie mnóstwo, iż kupami zgromadzaią się przed drzwiami kwater Francuzkich i dobiiaią się o szczątki z obiadów. Nieszczęśliwi ci ludzie nie maią nawet mieszkań i kładą się gdzie mogą; nie rzadko znaleść można zrana umarłych lub umieraiących. Czyszczący ulice wywłóczą zwłoki nad brzeg i tam zakopuią. Hiszpanie pa-

trzą oboiętnie na te okropne sceny. Żołnierze Hiszpańscy są także biedni; nie odbieraią żołdu i każdy iest inaczey ubrany.,,

Z Gibraltaru piszą pod dniem 20 Marca, że Jenerał Don, dowodzca tey twierdzy, przywołany został z wieyskiego mieszkania swego przez nadzwyczaynego gońca do miasta, którego warownie maią bydź zmocnione.

Do Zamora przybył cały klasztor Portugalskich zakonników i 20 zakonnic.

Z Lizbony d. 28 Marca.

Onegday w Izbie deputowanych Sekretarz Barroso odczytał rapport kommissyi skarbowey o budżecie na rok 1827. Wydatki wynoszą 10 mill. 438,844 milreisów, a dochody 8 mill. 531,563. Niedostaiąca summa do wydatków ma bydź przez pożyczkę zastąpioną.

Dziś rano telegraf na zamku Belem doniosł, iż na otwartem morzu znayduie się 9 przewozowych okrętów z woyskiem Angielskiem, które zapewne dziś w wieczór lub iutro rano do portu naszego zawiną.

Kilkanaście urzędników, iak głoszą, zostanie w Alemtejo oddalonych. Z 120 ludzi, które ta prowincyia przed 3 miesiącami do artyllervi dostawić miała, nie dostawiła dotąd dopiero 29. Z kontyniensami do piechoty i jazdy nie idzie lepiey.

Z Villa-Pouca d'Agniar piszą pod dniem 15 Marca: Z pomiędzy rozbroionych w Hiszpanii buntowników ucieka bardzo wielu; niedawno przybyło ich do Jenerała Correa de Mello 500. Dywizyia Hr. Villaflor zaczęła się dnia 13 rozszerzać swoią liniią, która ciągnie się od Chaves do Villareal. Dywizyia Jenerała Correa de Mello zaięła stanowisko od Bragancy aż do Miranda de Douro.

Dowodzca w Torlado d'Azambuia, Poseł nasz w Madrycie za Stanów, mianowany został sprawuiącym nasze interessa przy Ziednoczonych Stanach północney Ameryki i wkrótce tam odpłynie. Gdy Poseł Hiszpański upominał się o wielu ieńców z ostatniey kampanii iako poddanych Monarchy iego, przeto Reientka dozwoliła, aby ci ludzie postawieni byli w stanie do wywiedzenia się przed rzeczonym Posłem.

Wielu Hiszpanom w Badaioz odmowionem zostało dozwolenie mieszkania w mieście Portugalskim Elvas, i iednemu tylko Kapitanowi Nunez dozwolono.

Z Londynu d. 10 Kwietnia.

Wczoray Lord Kanclerz i P. Canning mieli posłuchanie u J. K. Mci, a PP. Melville i Granville naradę z P. Canning w wydziale spraw zagranicznych. Zdrowie fizyczne Hr. Liwerpool codziennie się polepsza.

Okręt Xżę Malborough przybył tu z listami z dnia 25 Marca z Lizbony. Pisma nadeszłe do osadniczego urzędu od Jenerała Clinton zawieraią, że brygady woyska naszego stoią w swoich stanowiskach i zupełna w Portugalii panuie spokoyność.

Na pocztowym statku z Rio-Janeiro przybył tu P. Baring, który zwiedził Mexyk, Peru, Buenos-Ayres i Rio-Janeiro i podróż z Limy do Buenos-Ayres odbył konno.

Gazeta *Times* twierdzi, iż celem poselstwa Hr. iest Ofalia wyiednanie ustąpienia woysk Francuzkich z Hiszpanii.

Do Irlandyi posełane są ciągle woyska.

Przeszłoroczny dowóz z zagranicy wełny do Anglii wynosił 15,999,425 funtów, do którego Nowa Hollandyia przyłożyła się w części czternastey, to iest 1,106,802 funtami. Wywóz zaś ztamtąd do macierzystego kraiu był 3 razy większy niż w r. 1825, a o iedynaście razy większy od r. 1820.

P. Humfry Davy przysłał tu z Włoch, gdzie teraz bawi, złożenie prezydencyi w Kr. Towarzystwie umieiętności. Sądzą, iż na iego mieysce obrany zostanie członek Parlamentu, Doktor Gilbert, iako gorliwy popieracz umieiętności.

Pisma tuteysze wyliczyły teraz wszystkie urzędy i tytułu Xcia Wellington z opuszczeniem Marszałkowstwa Francyi.

Popiersie Xcia Jorku kupił na piątkowey licytacyi Hr. Darlington za 76 gwineów, a popiersie Pitta zapłacone zostało tegoż dnia na licytacyi 102 gwineie.

Gazeta *Glob* dodaie, że niedaleko Korfu fregata Turecka strzelała do naszego okrętu Pelikan, zabiła na nim 2 ludzi i kilkunastu raniła. Turecki ten okręt został potem spalony, a lud do niewoli zabrany.

Z pod pióra Lorda Holland wyszedł w tey chwili drukowany list, w którym mocno zbiiane są nowe powody sprzeciwiaiących się przypuszczeniu Katolików Irlandzkich do praw obywatelskich.

Przy sprzedaniu bibliioteki po zmarłym Dent kupioną została kosztowna Xięga Ewanielii z wieku 12go za 267 Fs. Ma ona pochodzić od Adiutanta Marszałka Soult, która niegdy zdobiła bibliiotekę w Eskurial. Rzadkie to pismo zawiera 378 kart pargaminowych z 5 wielkiemi miniaturowemi obrazami i wielu małemi figurami przedziwney roboty.

Dnia 9 nadeszły tu listy z Kantoru pod dniem 20 Grudnia, które donoszą, że w północno-zachodnich prowincyiach państwa Chińskiego wybuchnął rokosz, i że Tatarzy małey Bucharyi powstali przeciw niebieskiemu Tronowi. Zdaie się, iż ta okoliczność obudziła nagle ducha woiennego w Cesarzu, który nakazał zgromadzić się woyskom, wybrać podatki i rokoszanów za iednym zamachem zniszczyć.

Senat prowincyi Nowegoiorku uchwalił dnia 10 Marca większością 16 głosów przeciw 13 posłać Grekom 1000 beczek mąki. Izba Reprezentantów nic ieszcze w tey mierze nie postanowiła.

Nadeszłe wczoray przez statek pocztowy listy z Chili zawieraią smutne doniesienia o stanie tamecznego Rządu. Gazeta *Diario fluminense* z dnia 8 Lutego donosi pod artykułem z Buenos-Ayres, że odebrano listy od Admirała Brown, który zamyka Rio Grande, w których donosi o zabraniu i zniszczeniu 10 Brazyliyskich okrętów.

Cesarz Brazyliyski rozkazał przedstawić sobie dnia 5 Lutego Posła Kolumbiyskiego, P. Palacio, potem sprawuiącego interessa Peru P. J. D. Caceres i nakoniec Kr. Pruskiego sprawuiącego interessa, P. Olfers.

Gazety Mexykańskie zachodzące do 15 Lutego donoszą o uknowanym spisku na obalenie teraźnieyszego Rządu i zaprowadzenie dawnego systematu. Lecz ile prędko był ułożony tak też prędko został odkryty. Sprawcą iego był roialistski X. nazwiskiem Arenas, który z kilku wspolnikami uwięziony został. Prezydent odbiera z wszystkich okolic, a mianowicie od Duchowieństwa, adressy z wyrażeniem obrzydzenia względem tego spisku. Ciągle więżą należące do niego osoby. Francuzkiemu Xiędzu la Vigne rozkazano Mexyk opuścić, a Hiszpan David uciekł. — Budżet nie iest ieszcze Kongressowi podany, ale Minister skarbowy Estevan zapewnił wcześnie, iż znayduie się w dochodach znaczna nadwyżka od rozchodów.

— Dnia 14. —

Ważna sprawa, którey rozwiązanie dopiero po Świętach Wielkanocnych oczekiwano, została rozstrzygniętą; P. Canning iest pierwszym Ministrem. Onegday doniesiono Parlamentowi o mianowaniu go przez J. K. M.

pierwszym Lordem Kommissarzem Skarbu, a wczoraysza wieczorna Gazeta Goniec i dzisieysze ranne gazety zawieraią dalsze szczegóły o wielkiem tem zdarzeniu i o bezpośrednich iego skutkach. Ostatnie są tego rodzaiu, że ich się wcale niespodziewano. Siedmiu kolegów teraźnieyszego pierwszego Ministra złożyli swoie urzędy, to iest: P. Peel, Lord Eldon (Lord Kanclerz) Xżę Wellington, Hr. Bathurst, Hr. Westmoreland, Lord Melville i Lord Boxley (iako gabinetowi Ministrowie). Mówiono i o Lordzie Sidmouth, ale Gazeta Goniec przypomina, że on nie iest gabinetowym Ministrem, a zatem ta zmiana nie może go obchodzić. Dwóch zostało się tylko przy P. Canning: Lord Harrowby i P. Robinson. Z ustępuiących powiedzieć tylko można o P. Peell i może o Lordzie Eldon, że z przekonania i skrypułu sumnienia do tego kroku nakłonionemi zostali. Wszystkich zaś postępek pisma tuteysze mocno naganiaią, że zostawili Króla bez Ministerium i chcieli ograniczyć iego prawo w obiorze pierwszego Ministra. Ta nagana naywięcey tycze się Xcia Wellingtona, którego J. K. M. w mianowaniu naczelnym Wodzem po Xciu Jorku przeniosł nad własnego brata Xcia Kambridgi, a on teraz i ten urząd złożył. Teraźnieysze położenie Króla porównywaią z położeniem ś. p. Króla oyca iego, gdy mimo resztę doradców swoich mianował pierwszym Ministrem P. Pitta i zaufanie w nim położył. Jako członki nowego Ministerium wymienia Gazeta *Times* Lorda Granville do spraw zagranicznych, P. Robinson, który będzie Parem mianowany, do osad, a Lorda Dudley iako Lorda Kanclerza; wszelako dodaie taż gazeta, P. Canning bardzo się zawieść może, ieżeli całe Ministerium będzie chciał z szczególnieyszych swoich przyiacioł utworzyć.

Parlament odroczony został; Izba niższa do 1go, a Lordów do 2 Maia.

Że PP. Huskisson i Wynn zostaną w Ministerium nie podpada wątpliwości. Gdy ostatni doniósł Parlamentowi o mianowaniu P. Canning, tak huczne nastąpiły oklaski, iż daleko za domem Parlamentu słyszane były. Tenże wniósł powyższe odroczenie, które P. Tierney poczytywał za nadto długie przy niezupełności Ministerium, z którego 7 Ministrów uciekło. P. Wynn odpowiedział, iż lubo utworzenie nowego Ministerium podlega trudnościom, iednakże przed zebraniem się Parlamentu zostanie uskutecznione.

Z Gdańska d. 12 Kwietnia.

Dziś sprzedano tu 31/3 część łasztów białey piękney pszenicy po 320 zł: Pruskich, Kupuiących iest bardzo mało.

Szczególniey bardzo mały odbyt iest na żyto; iest ieszcze do sprzedania blisko 350 łasztów Polskiego żyta, oddanoby go chętnie po 190 zł: i za mniey, ale i na tę cenę nie znayduią się kupcy. — Z pszenicy Polskiey było do sprzedania.

a) blisko 120 łasztów z Dobrzykowa.

b) 20 łasztów Lentza.

Za kraiowy owies płacono od 152 do 157 zł: Pruskich.

Od dnia 9 do 12 b. m. sprzedano w Gdańsku: 19 łasztów pszenicy z Włocławka po 255 zł: 22 łasztów pszenicy z Dobrzykowa po 340 zł:, 13 łasztów ięczmienia Polskiego z Dobrzykowa po 165 zł:, 43 3/4 łasztów żyta Polskiego z Włocławka po 190 zł: Pruskich.

Złożono w Magazynach.

68	łasztów pszenicy		
27	—	—	z Włocławka.
38	—	—	z Włocławka.

O cenie drzewa nie można ieszcze nic pewnego powiedzieć, gdyż nie było dotąd kupców na ten artykuł; — można iednak przewidzieć, iż rok teraźnieyszy w tey mierze będzie niepomyślny; nie ma bowiem zleceń, ceny zagraniczne są bardzo niskie, a handluiący drzewem muszą ie wysełać na własny rachunek, aby pierwey zmnieyszyć własne zapasy.

DODATEK DO Nro 34. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 29 KWIETNIA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina		Barometr z reduk: na O° r.		Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Kwiet:		cali	lin:	stopnie	stop:			
god:	7	27	1, 490	† 9. 9	83	Wschodni słaby	Pochmurno	
	12	,,	1, 628	† 14.8	67	Połud: Ws: słaby	Pogoda z Chmur:	Grzmot i deszcz.
24.	3	,,	1, 978	† 14.8	62	Połud: Za: mocny	Chmury	
	9	,,	2, 733	† 7. 8	84	Połud: Ws: słaby	Pogoda	
	7	27	3, 333	† 8. 0	83	Wschodni słaby	Pochmurno	Deszcz.
25.	12	,,	3, 842	† 11.6	73	Połud: Ws: średni	,,	
	3	,,	3, 999	† 12.6	69	,, słaby	,,	Grzmot.
	9	,,	4, 988	† 9. 8	83	,, ,,	,,	Grzmot o g: 4 deszcz.
	7	27	5, 836	† 9. 6	78	Połud: Ws: słaby	Pochmurno	
26.	12	,,	5, 820	† 14.9	67	Połnocny średni	Chmury	
	3	,,	5, 460	† 12.7	69	,, ,,	Pogoda z Chmur:	
	9	,,	6, 205	† 9. 0	84	Połud: Ws: średni	,,	
	7	27	7, 293	† 7. 1	86	Połnocny słaby	Pochmurno	Deszcz.
27.	12	,,	8, 004	† 8. 9	81	,, średni	,,	
	3	,,	7, 978	† 10.9	73	Połud: Za: średni	,,	
	2	,,	8, 466	† 2. 7	85	Zachodni słaby	Pogoda z Chmur:	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Z Wiednia d. 18 *Kwietnia.*

Ponieważ zasady do zaprowadzenia stałego katastru według przepisów naywyższego Patentu z dnia 23 Grudnia 1817 ustanowione, i prace ku praktycznemu onych uskutecznieniu, w porządny tok wprawione zostały, przeto N. Pan naywyższem swoiem postanowieniem z dnia 20 Marca r. b. raczył ku rozwiązaniu tego zadania złożoną Kommissyią nadworną podatek gruntowy regulującą rozwiązać, i dalsze prace do tego celu dążące nadworney ziednoczoney Kancellaryi poruczyć.

Wraz raczył N. Pan Prezesowi Kommissyi nadworney podatek gruntowy regulującey, Krystyianowi Hrabiemu Wurmser, okazać swoie naywyższe upodobanie z iego posługi i zostawiwszy go przy tytule Prezesa i całey płacy, dopóty dozwolić mu spoczynku, dopóki nie nadarzy się sposobność, użyć znowu iego umieiętności i zdólności ku dobru Państwa.

Z Rzymu d. 20 *Marca.*

Oyciec S. w iak naylepszem iest zdrowiu; dnia wczorayszego był z pożegnaniem u Xiężncy Łukieskiey, która przyszła iuż do zdrowia i wkrótce ztąd wyiedzie.

Kommissyia złożona z Kardynałów w sprawie P. Mazio obwinionego o nadużycia w urzędowaniu na szkodę publiczności, wydała iuż wyrok, którym on i iego wspólnicy Ciccalotti, Bruni i Vesterchi są osądzeni. Ciccalotti oddalony z urzędu, brat iego pozbawiony ozdób honorowych i z Rzymu wygnany, a Mazio, Bruni i Vesterchi na trzechletnie wygnanie skazani.

Pewien zakonnik tuteyszy napisał dziełko, którego drukować nie pozwolono, z powodu niedorzeczności i proroctw, iakiemi było napełnione. Między innemi przepowiadał on koniec świata w roku 1831. — Autor odwołał się do decyzyi Oyca S. który własną ręką napisał na oryginale: *imprimatur anno* 1831 (można drukować 1831 roku.)

Z Bruxelli d. 15 *Kwietnia.*

Onegday znaydował się Król na nabożeństwie w tuteyszym kościele Augustyanów.

Z Rotterdamu piszą pod dniem 11 b. m. że przeznaczone do żeglugi po średnim i wyższem Renie dwa parowe statki będą na końcu tego lub na początku przyszłego tygodnia nakoniec do drogi gotowe i odpłyną na swoie mieysca. Przeznaczony do żeglugi między Moguncyią i Frankfortem takiż statek będzie wkrótce ukończony.

Z Szwaycaryi d. 13 *Kwietnia.*

Były Papiezki Audytor w Szwaycaryi, X. Gizzi, odiechał do Minchen, gdzie tenże obowiązek przy tameczným Nuncyuszu sprawować będzie. Nowy Papiezki Nuncyusz Prałat Ostini będzie w Wiedniu na Arcybiskupa *in partibus* poświęcony i ztamtąd uda się prosto do Szwaycaryi.

Lauzańska Gazeta pisze, że dnia 2 Marca o godzinie 2 zpółnocy przeciągnęła przez powiat Lavaux ognista kula, która wielkie światło rozszerzała i przy tem gdyby racą warczała; kierunek iey w wysokości około 100 stop od ziemi zdawał się bydź od wschodu na zachod. Widzianą także była w Cully i Pully.

Z gór Berneńskich pospadały bałwany śniegów, iednak mnieysze poczyniły szkody, niżeli się spodziewano.

Do Genewy nadeszły doniesienia z Tampico o młodym badaczu natury, nazwiskiem Berlander, którego towarzystwo Genewskie do Mexyku wysłało. W tymże celu wysłało toż towarzystwo innego Młodzieńca, nazwiskiem Weilder, do południowey Ameryki. Ten wysiędzie w Porto-Rico na ląd, potem uda się przez międzymorze Panamy wodą do Peru, przebiegnie ten kray od północy na południe, zwiedzi Chili i dostrzeżenia swoie w Buenos-Ayres zakończy.

Z Szwerynu d. 16 *Kwietnia.*

Dnia 14 b. m. o godzinie 7 w wieczór przybył z Berlina do Ludwigslust Xżę Jmć Pruski Albrecht, dla trzymania do chrztu nowo urodzoney Xiężniczki. Dnia 15 był Ma-

szałkowski obiad w galeryi. Wysocy Państwo iedli osobno. O godzinie 6 odbył się chrzest, co w tey zaraz chwili mieszkańcom przez wystrzały działowe oznaymionem zostało. Po chrzcie były pokoie u Wysokiey Położnicy, potem nastąpiły gry, a nakoniec wieczerza. Dziś odbyła Położnica wywód, poczem nastąpił wielki obiad, a w wieczor koncert. Iutro będzie wielki obiad, a w wieczor bal.

Od brzegów niższey Elby d. 16 *Kwietnia.*

Stany Hanowerskie zmnieyszyły opłatę od piwa, iako potrzebnego i posilnego napoiu dla niższych klas ludu; nie będzie naprzyszłość wybierana od słodu, ale od wywarzonego piwa.

Układany iest plan założenia w Gestendorf, nad wschodnim brzegiem uyścia Wezery, portu dla wielkich handlowych okrętów, dla tem większego ułatwienia związku północnych Niemiec z Angliią. Ztamtąd łatwo będzie poprowadzić kanał do Elby, iakkolwiek przypada przez kray Hanowerski.

Od brzegów Menu d. 18 *Kwietnia.*

Tegoroczne zwyczayne posiedzenia Stanów Nassauskich, które rozpoczęły się dnia 12 z. m. zakończone zostały dnia 9go Kwietnia. Podatek gruntowy zmnieyszyły od 4 do 3 1/2 od sta.

Pomiędzy składkami które Związek przyiacioł Greków w Minchen otrzymuie, znayduie się także zapis Hr. Ludwika Wittelsbach (N. Króla Bawarskiego) płacenia miesięcznie po 1000 ZR.

N. Król Pruski przy podpisanym własną ręką gabinetowym Liście pod dniem 10 Lutego r. b. posłał Kapitanowi Busch w Frankforcie nad Menem, autorowi dzieła! "Naylepszy i naytańszy sposób paliwa" na dowód swey łaski, wielki złoty medal. N. Cesarz Austryiacki oceniaiąc użyteczny iego wynalazek, posłał mu także pod dniem 6 Kwietnia wielki medal.

Sławny Orientalista J. Hammer wydał teraz obszerną historyią państwa Osmańskiego i przypisał ią za zezwoleniem N. Cesarzowi Mikołaiowi.

Nowy Nuncyusz Papiezki w Bawaryi, Prałat Argenteau, miał u Króla wstępnę posłuchanie, a nazaiutrz dał obiad dla wszystkich obecnych w Minchen zagranicznych Posłów i ich małżonek.

Konsul Ziednoczonych Stanów północney Ameryki w Królestwie Saskiem, Kupiec Göhring w Lipsku, uznany w tymże zaszczycie został i w Wielkiem Xięztwie Weymarskiem.

Z Frankfortu nad Menem piszą pod dniem 11 Kwietnia, że na teraźnieyszy iarmark ziechało bardzo wiele cudzoziemców, a wszelako kupcy żalą się na mały odbyt i nizkie ceny towarów.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę dnia 29 b. m. daną będzie Wielka romantyczna i sławna Opera z muzyką K. Webera w 4ch aktach: *Wolny Strzelec* (Freyschütz) czyli *Kule zaczarowane.*

We Wtorek zaś dnia 1 Maia na benefis Franciszka Żebrowskiego, dane będzie nowe Drama z francuzkiego P. Aubigni napisane z zdarzeń ostatniey woyny Hiszpańskiey w roku 1823 w 3 aktach: *Dway Sierżanci.* — Zakończy Spektakl Komedyo-Opera w 1nym akcie z francuzkiego JPP. Francis i Desangiers, a na Polski ięzyk przez Aloizego Żółkowskiego przełożona: *Gawel w Piekle,*

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Gdy aktu licytacyi dzierżawy trzechletniey dochodów z przewozu na Wiśle pod Zamkiem Krakowskim sytuowanego pod dniem 21 b. m. odbytey, Senat nie akceptował, i Rozporządzeniem swoim z dnia 24 b. m. do L. 1848 powtórną licytacyią przeznaczył; przeto Wydział podaie do publiczney wiadomości, że rzeczoney powyżey dzierżawy licytacyia odbędzie się w Biórze Wydziału z dnia 14 Maia r. b. w godzinach przedpołudniowych.

Licytacyia ta zacznie się od kwoty złp. 1203 gr. 12. Przed zaczęciem którey chęć licytowania maiący każdy ma złożyć pro Vadio dziesiątą część rzeczoney summy, to iest złp. 120 gr. 11.

O dalszych warunkach w Wydziale Dochodów Publicznych każdego czasu dowiedzieć się można.

W Krakowie dnia 27 Kwietnia 1827 r. X. *Bystrzonowski*.

Gadomski, Sekr: Wydz.

Gdy mimo ogłoszonego Obwieszczenia w Gazetach tuteyszych Nr. 24. 25 i 26, tudzież oddzielnie wydrukowanego w 250 exemplarzach, uwiadomienia o sprzedaży przez publiczną licytacyią Win po ś. p. Janie Aloyzym Szydłowskim pozostałych, licytantów na takowe od ceny w inwentarzu oszacowaney, z powodu popsucia się niektórych gatunków nie było, przeto podpisany Notaryusz zawiadomia publiczność, iż w skutku Deklaracyi Sukcessorów pełnoletnich po ś. p. Janie Aloyzym Szydłowskim pozostałych, tudzież Kuratora usamowolnionego Jędrzeia Szydłowskiego, iak równie niektórych Wierzycieli Massy tegoż ś. p. Szydłowskiego do protokułu licytacyinego, na dniu dzisieyszym podaney; Licytacyia tyle razy rzeczonych win, od ceny zniżoney w miarę potrzeby rozpoczęta, i następnie póki takowe w zupełności sprzedane nie będą, kontynuowaną będzie.

W Krakowie dnia 23 Kwietnia 1827 r.

Leo Rawicz Pszczółkowski.

W dniu 1 Maia r. b. 1827 o godzinie 9tey ranney w rynku głównym M. W. Krakowa w Gmachu Sukiennice zwanym, w drodze Exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna licytacyia zaiętych ruchomości, iako to: kanap, krzesełek, komód, szaf, zwierciadeł, łóżek, stolików, &c. Chęć zatym licytować maiących, podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza. — W Krakowie dnia 27 Kwietnia 1827 r.

Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

W dniu 1 Maia 1827 r. o godzinie 11tey ranney w Krakowie w gmachu Sukiennice zwanym, w drodze Exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna licytacyia: koleiu złotego brylantami wysadzanego, trzech nitek korali. Chęć zatym licytować maiących podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza. — W Krakowie dnia 27 Kwietnia 1827 r.

Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

Dnia 1go Maia r. b. o godzinie 9tey ranney na Kaźmierzu Katolickim, pod L. 28 sprzedane będą przez publiczną licytacyią 8 beczek tabaki Węgierskiey więcey daiącemu. Tegoż dnia o godzinie 3 z południa na Kaźmierzu żydowskim pod L. 85 i 209 wydzierżawione zostaną dochody tegoż domu na lat dwa, od daty licytacyi zaczynaiącey się.

W Krakowie dnia 27 Kwietnia 1827 r. T. *Jarzyński*, Kom: Sąd.

W dniu 4tym Maia r. b. 1827 o godzinie 9tey z rana w Krakowie w gmachu Sukiennic odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey licytacyia, korali kilku nitek większych i mnieyszych, sprzętów domowych, konopi, jęczmienia, &c. O godzinie zaś 11tey na targowisku bydła rogatego, krów dwóch z cielętami; chęć licytować maiących zaprasza się z gotowemi pieniądzmi. — W Krakowie dnia 25 Kwietnia 1827 r.

H. *Salomoński*, Kom: Sąd.

Bazyli Moszyński uwiadomia Prześwietną Publiczność, iż Handel swój korzenny, win Węgierskich i zagranicznych, iako też skład sukna, przeniósł z pod Nru 26 z Grodzkiey ulicy w Rynek pod Numer 20.